

- [NYHETSARKIV \(/no/nyhetsarkiv/?folderpagesize=20\)](#)
- [LENKER \(/no/lenker/\)](#)
- [SpaltePlassen \(/no/spalteplassen/\)](#)

Når en klient tar livet sitt

– Når barnevernskuratorer mister en klient i selvmord, vurderer de å slutte i jobben. Dette er et av funnene i masteroppgaven til Anne-Lill Haddeland, leder for selvmordsforebyggende team ved RVTS Sør.

Kvaliteten på ivaretagelsen av ansatte i barnevernet må oppgraderes, sier Anne Lill Haddeland som har forsket på kuratorers arbeidssituasjon etter at en klient har tatt livet sitt.

Foto: Eva Dønnestad

Av Eva Dønnestad

Haddelands studie viser at for de kuratorene i det kommunale barnevern som mister en klient i selvmord, påvirkes arbeidssituasjonen følelsesmessig. De får tunge tanker, plages av skyldfølelse og vurderer å slutte i jobben. Studien viser også at de kuratorene som kommer seg igjennom en slik erfaring, blir tryggere på seg selv og mer forberedt på at selvmord hos klient kan skje igjen.

– Studien viser tydelig at det kommunale barnevernet har behov for kunnskap om selvmord og reaksjoner hos ansatte som etterlatte. Den viser at ledere må på banen for å hjelpe kuratorene til å håndtere sin arbeidssituasjon videre etter en slik opplevelse, sier Haddeland og fortsetter:

– 18 av 49 barnevernskuratorer har opplevd å miste en klient i selvmord. Ofte snakker man ikke om det. Selvmord er ikke et tema man har laget rutiner for å møte. Når en klient tar sitt eget liv, påvirkes kurator sterkt følelsesmessig, men får sjelden hjelp til å takle dette, sier Anne-Lill Haddeland.

Selv mord er tabu

– Man snakker om rus og omsorgssvikt, men ikke om det å dø. I psykisk helsevern finnes retningslinjer for hvordan ansatte bør ivaretas når en pasient dør i selvmord. Selvmord er her knyttet til psykisk lidelse. Man glemmer andre faktorer som er tabu. Det kommunale barnevernet kan hente mange innspill fra de rutiner og oppfølgingsstrategier som er laget for dette innen psykisk helsevern, sier Anne-Lill Haddeland.

– Hvilke andre reaksjoner kan kuratorer som mister klient i selvmord ha?

– Flere mister søvn, de mister selvfølelsen i forhold til jobben de skal utføre, mister troen på egen kunnskap og vurderingsevne og blir usikre. Særlig belastende er det å gå alene med skyldfølelsen og tanker om det var noe de gjorde som var medvirkende årsak til selvmordet.

Ivaretagelse, ikke bare effektivisering

Haddelands forskning viser at mange kuratorer i tiden etter en slik opplevelse ber om å få slippe de sakene der det er risiko for at klient kan ta livet sitt. Men dette ønsket blir sjelden imøtegått, for man må ta de sakene man får. Sakene blir bare fordelt. De opplever at de roses for effektivitet, for å ta fleste saker unna i bunken.

– Her trengs det flere måter å måle kvaliteten i tjenestene på enn antall saker man får unna. Kvaliteten på ivaretagelsen av ansatte må oppgraderes. Hjelpere varer lenger om de blir tatt på alvor og får dele følelser etter å ha mistet ansatt i selvmord. Ledere bør også ta hensyn til ansattes ønske om å slippe slike saker i tiden rett etter slike opplevelser. Ansatte som etterlatte er en gruppe som må ivaretas. De må få lov til å være HELE SEG i jobben, ikke bare en kurator, ikke bare en offentlig person. Det er lov til å utvide profesjonaliteten ved å gå i begravelsen, men har en kurator rett til å besøke graven for egen del? Slike tanker slet flere av dem med i etterkant av klientens selvmord, sier Haddeland.

Anne-Lill Haddeland

er leder for selvmordsforebyggende team ved RVTS Sør. Hun har forsket på: Hvordan påvirkes kurators arbeidssituasjon når en klient tar sitt eget liv?

Kvalitativ undersøkelse av hvordan kurators arbeidssituasjon blir påvirket av at en klient tar sitt eget liv. Intervju med tre kuratorer i norsk kommunal barnevernstjeneste.

Behov for kompetanse på selvmord

De hun snakket med forklarer også hvordan taushetsplikten kan være med å gjøre at enkelte kuratorer føler seg helt overlatt til seg selv, at de må forholde seg til familie og venner uten å kunne si noe om årsaken til den sorgen de bærer på.

– Hva trenger ansatte i kommunalt barnevern som mister klient i selvmord?

– De trenger å bli møtt av leder, få kartlagt behov for samtale/terapi, hjelp til å komme ut av isolasjonen. Det bør gjøres avtaler om deltakelse i begravelser/seremonier og luftes hva man kan fortelle familie, forklarer Haddeland.

– *Hva trenger det kommunale barnevernet for å ivareta ansatte som mister klient i selvmord?*

– Undervisning om selvmord som tema. Lære mer om hva de kan gjøre. De kan blant annet lære at det er fint å spørre direkte dersom de har mistanke om at en klient sliter med selvmordstanker. Her trengs kompetanseheving rundt temaet selvmord - både for å istandsette kuratorer til å møte mennesker som er selvmordstruet, og for å ivareta dem som mister klient i selvmord. Det trengs også rutiner som sørger for at kurator får den hjelp han trenger. Oppfølging og forståelse for at det kan være fint om kolleger tar saker med selvmordsproblematikk.

Samhold

Haddelands forskning viser også at det finnes er godt samhold mellom ansatte i kommunalt barnevern. Dette samholdet gjør at folk holder ut til tross for manglende kunnskap rutiner og oppfølging etter klient-selv mord.

– De er raue og forståelsesfulle med hverandre, men blir fort tatt av effektivitetskravet.

Det er behov for å løfte hjelperollen. En hjelper er et menneske som noen ganger takler, og andre ganger IKKE takler - alle de utfordringene de står oppe i. Dette går det an å dele erfaringer på.

– *Så hva blir løsningen for å ivareta kuratorer som mister klient i selvmord?*

– Mer kunnskap, større aksept for hva kurator trenger. De som opplever dette blir berørt og redde, men er ikke mindre gode hjelpere av den grunn. De trenger åpenhet og forståelse for å komme seg styrket videre, understreker Anne-Lill Haddeland.

- [2013 \(/no/nyhetsarkiv/2013/?folderpagesize=20\)](http://no/nyhetsarkiv/2013/?folderpagesize=20)
- [2012 \(/no/nyhetsarkiv/2012/?folderpagesize=20\)](http://no/nyhetsarkiv/2012/?folderpagesize=20)

RVT Sør, Sørlandet kunnskapspark, Gimlemoen 19, 4630 Kristiansand, tlf. sentralbord: 926 94 100, e-post: rvts.sor@bufetat.no
(<mailto:rvts.sor%40bufetat.no>)

[idium Webpublisering \(http://www.idium.no/\)](http://www.idium.no/)